

ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА САДІВНИЦЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Котова С.О. асистент, ТДАТУ

***Summary:** The article describes the implementation of the internal audit system to ensure accurate accounting and analytical information management personnel. To consider approaches to the construction of the system of internal audit of horticultural enterprises. proposed pomagranate the impact of the natural Klimatechnik factors through the introduction of agro-technological measures, which is possible with timely and accurate information.*

***Key words:** organization of internal audit, horticultural enterprises, organization audit, reliable accounting and analytical support of management*

Постановка проблеми. Україна має за своїм потенціалом значні переваги для розвитку інтенсивного садівництва у порівнянні з іншими країнами, але нажаль сучасна ситуація показую, що наша країна не може конкурувати з рівнем розвитку цієї галузі у країнах Європи. На це вплинула багато чинників(інвестиційна непривабливість галузі, економічне становище, ризикованість господарської діяльності тощо). Такі негативні тенденції створюють передумови втрати країною потенціалу садівництва і ставлять внутрішній ринок плодів і ягід у повну залежність від їх імпорту. Однієї з форм управління галуззю з метою відродження та стабілізації галузі є його достовірне інформаційне облікове забезпечення, основу якого становлять дані бухгалтерського обліку та результати економічного аналізу. Саме служба внутрішнього аудиту зможе забезпечити їх достовірність.

Основні матеріали дослідження. Згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність» сільськогосподарські підприємства не підлягають щорічному обов'язковому підтвердженню достовірності та повноти річної фінансової звітності. А оскільки ця перевірка дуже дорога в умовах економічної кризи даної галузі, то її практично не проводиться, а значить не виникало потреби в методичному забезпеченні аудиторської перевірки садівницьких підприємств.

Питанням формування обліково-аналітичного забезпечення та проведення аудиторської перевірки в цілому займались багато вчених Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.Ф. Огійчук, І.Т.Новіков, Л.К. Сук та інші вчені. Аналіз праць даних вчених показав що вони проводили дослідження питань загального характеру, рідше питання агропромислового характеру, та практично не розглянуто питання про створення достовірної інформаційно-облікової інформації на садівницьких підприємствах, що можливо при впровадженні системи внутрішнього аудиту.

Впровадження системи внутрішнього аудиту повинно враховувати стратегічні цілі розвитку садівницької галузі, що включає такі основних етапи: визначення основних напрямків використання біологічних активів садівництва;

обґрунтування стратегії їх виробництва; реалізація виробничої програми формування та використання біологічних активів садівництва

Концептуальні підходи до побудови системи внутрішнього аудиту на садівницьких підприємствах повинні враховувати: основні біологічні складові технологічного процесу виробництва садівницької продукції (об'єкти обліково-аналітичного дослідження, цілі, завдання, функції, методи, методичне та інформаційне забезпечення). Основне функціональне призначення даної системи є: обліково-аналітичне забезпечення управління біологічними активами садівництва в контексті підвищення його конкурентоспроможності; контроль за збереженням та ефективним використанням ресурсів, сталий розвиток галузі.

Для перевірки своєчасності й об'єктивності відображення витрат, які формують якість та конкурентоспроможність біологічних активів і садівницької продукції, пропонуємо обліковувати витрати на забезпечення якості та конкурентоспроможності біологічних активів і витрати на збереження й поліпшення якості садівницької продукції на окремих рахунках управлінського обліку із виділенням відповідних статей (елементів) витрат: витрати на формування біолого-, еколого-господарських та виробничо-експлуатаційних параметрів. Система обліково-аналітичного відображення виробництва продукції садівництва, що дає можливість об'єктивно оцінювати вплив основних біолого-, еколого- і виробничо-господарських параметрів біологічних активів та продукції садівництва на рівень її конкурентоспроможності, включає: основні етапи фізіологічного росту біологічних активів та обліково-аналітичне забезпечення управління формуванням і поліпшенням показників конкурентоспроможності біологічних активів садівництва, показники конкурентоспроможності продукції й обліково-аналітичне забезпечення їх управлінням. До біолого-господарських характеристик відносять показники, які залежать від комплексу дій з вирощування поточних біологічних активів; до еколого-господарських – вимоги нормативних документів, стандартів, що відображають технічну, екологічну та морально-етичну безпеку використання продукції споживачами. Виробничо-господарські показники відображують комплекс дій з вирощування поточних, незрілих і довгострокових біологічних активів садівництва.

Однією з головних проблем прийняття управлінських рішень щодо відтворення біологічних активів і виробництва продукції необхідної кількості та якості є неможливість передбачити всі майбутні чинники впливу, які часто не залежать від менеджера. Найважливішими з них, на думку експертів, є природно-кліматичні. Завдання, які стоять перед керівниками це помягшення цих чинників шляхом застосування заходів (робити агротехнічні впливи на врожайність продукції). Це можливо при наявності достовірної інформації, яку забезпечує система внутрішнього аудиту, систематизації отриманої аналітичної інформації, накопичування даних необхідних для прийняття правильного рішення управлінським персоналом по центрам відповідальності.

Для забезпечення керівників садівницьких підприємств своєчасною, релевантною та достовірною інформацією для прийняття управлінських рішень

доцільно конкретизувати об'єкти обліку біологічних активів садівництва з поділом на окремі помологічні види, витрати на вирощування і виробництво розмежувати на постійні та змінні з метою об'єктивності оцінки рівня собівартості продукції та прогнозування змін.

Висновки. Розглянути концептуальні підходи до побудови системи внутрішнього аудиту на садівницьких підприємствах, що дозволить отримати достовірну та правдиву облікову та аналітичну інформацію, що дозволить забезпечити управління біологічними активами садівництва, які враховують визначальну роль аграрного сектору в забезпеченні продовольчої та екологічної безпеки, суспільної стабільності, нарощування експортного потенціалу держави, а також специфіку використання в господарському процесі незамінних природно-біологічних чинників виробництва та висувають специфічні вимоги до галузевого обліково-аналітичного забезпечення.

Література

1. Немченко В.В., Хомутенко В.П., Хомутенко А.В. Практичний курс внутрішнього аудиту /За ред. Немченко В.В.: Підручник. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
2. Новіков І.Т. Методологія аудиту в агроформуваннях: / І.Т. Новіков / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2009. – 327с.
3. Богданюк О. В. Облік продукції садівництва, як біологічного активу / О. В. Богданюк // Науковий вісник Національного аграрного університету — 2008. — Вип. 120. — С. 244-249.